No. 2030 Zaterdag 9 December 1922. 39ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

Bureau van dit blad: St. Elisabeth's Gasthuis.
Administratie: St. Thomas-college.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

De Paarlvisscherij rondom onze eilanden.

(Slot.)

Na het voorafgaande lijkt de vraag allezins gewettigd of de Paarlvisscherij ook rondom de eilanden onzer Kolonie misschien niet eenige kans van slagen kan hebben.

Volgens von Humboldt en anderen schijnt er niet aan te twijfelen, dat er langs de geheele kuststreek van Venezuela en een gedeelte van Colombia paarlen gevonden zijn, van het schiereiland Paria af tot aan Kaap Codéra en zelfs nog verder tot aan Kaap La Vela en bij de monding der rivier (Rio) Hacha. Een enkele blik op de kaart van Venezuela is voldoende om te zien, dat ook onze Benedenwindsche eilanden Curaçao, Bonaire en Aruba in diezelfde lijn liggen op niet te grooten afstand van de kust van dat land.

Daar staat echter tegenover, dat historisch nergens blijkt, dat er ooit nabij onze eilanden *echte* paarlen gevonden zijn. Terwijl Columbus bij de ontdekking der eilanden Margarita, Coche en Cubagua de inboorlingen reeds omhangen zag met snoeren van paarlen, ontbreken dergelijke berichten uit dien tijd omtrent onze eilanden geheel en al. Zelfs wordt het vinden van paarlen in deze buurt positief vrij wel uitgesloten door de verklaring van Figueroa in 1520, dat de eilanden Curaçao, Bonaire en Aruba als *islas inútiles* moesten beschouwd worden, (1) dus als nietswaardige eilanden, die niets opbrachten, welke verklaring toch zeker wel het vinden van paarlen in dien rijd geheel uitschakelt. Dit klemt te meer als men weet, dat bij de ontdekking ook deze eilanden bewoond werden door dezelfde volksstammen, die de kust van Venezuela bevolkten, of althans door Indianen of Caraïben, die zeer nauw aan hen verwant waren en die bijna uitsluitend leefden van de vischvangst en zich meestal voedden met weekdieren, zooals de schelpenhoopen bij de oude nederzettingen der bewoners dezer eilanden duidelijk aanwijzen.

Ondanks deze ongunstige verklaring van Figueroa blijft natuurlijk de mogelijkheid bestaan, dat toch in later tijd hier paarlen zouden gevonden zijn of nog kunnen gevonden worden. Immers niettegenstaande deze eilanden als *islas inútiles* geboekt stonden, werden toch op Aruba in 1824 vrij groote stukken gedegen goud zelfs aan de oppervlakte gevonden en heeft de gouddelving hier bijna geregeld met meer of minder succes nog tot aan het begin van den Europeeschen oorlog voortbestaan.

Theoretisch beschouwd zal men in de omgeving van de eilanden Curaçao en Bonaire zeker wel de *minste* kans hebben paarloesters te vinden. Doch geheel anders verhoudt het zich met Aruba. Want alhoewel de drie Benedenwindsche eilanden betrekkelijk dicht bij elkander, door dezelfde zee omspoeld en nabij de Venezolaansche kust gelegen zijn, bestaat er wat de hydrographische verhouding betreft een zeer groot onderscheid. — Curaçao en Bonaire liggen op een smalle bodemverheffing, die zich in Oostelijke richting van de Westpunt van Curaçao tot aan het eiland Orchilla bijna evenwijdig met de Venezolaansche kust uitstrekt. Aan beide zijden van deze strook ten Noorden en ten Zuiden en ook tusschen Curaçao en Aruba daalt de helling van dezen rug vrij plotseling tot een groote diepte van 1000 tot zelfs 2000 Meter. Aruba daarentegen vormt het boven de zee opstijgende eindpunt van een vooruitspringende bank, die nergens dieper ligt dan 200 Meter. Wat de geringe diepte van den zeeboden betreft, komt dus het eiland Aruba met zijn omgeving het meest met de paareleilanden Margarita, Coche en Cubagua overeen en zal dus theoretisch beschouwd de paarlvisscherij hier de meeste kans van slagen hebben.

Zoo men wil kan men ook in de beteekenis van den naam Aruba nog eenigszins een nadere bevestiging hiervoor vinden. (2) Aruba, dat oudtijds ook onder den naam van Oruba voorkomt, zou volgens Dr. Ernst zijn saamgesteld uit de Caraïbische woorden *ora*-schelp en *oubao*-eiland en zou dus *schelpeneiland* beteekenen, een naam, die op dit eiland volkomen van toepassing is. Want op geen onzer eilanden worden de zeeschelpen in zulk een groote hoeveelheid en verscheidenheid aangetroffen als juist op het strand van Aruba. Ook nergens heeft men de sporen van de oude nederzettingen der Caraïben in den vorm van hieroglyphen, lijkurnen en schelpenhoopen in zulk een menigte gevonden als op dat eiland.

Dat er in het ondiepe Lagoen langs de Zuidkust van Aruba bij de mangrove-boschjes ook een soort oesters gevonden wordt, wagen wij niet als een bewijs aan te halen, dat de kans, om daar ook *paarl*oesters te vinden, des te grooter maakt. Want ook in de inhammen en baaien van Curaçao en Bonaire, waar de oevers met mangrove (Rhizophoren) begroeid zijn, worden deze aangetroffen. „Reeds sedert de tijden van Columbus dateert het verhaal", zegt Prof. Dr. W. F. R. SURINGAR, „dat in West-Indië de oesters aan de boomen groeien. Dit is dan ook inderdaad het geval. De in zee gedompelde wortels der Rhizophoren zijn niet zelden, voor zoover zij onder water reiken, met een dicht aaneengesloten massa oesters omkorst. Evenwel bestaat de inhoud uit magere beestjes, die de moeite van het openen niet beloonen." (3)

Het hoog zoutgehalte van het zeewater in deze binnenbaaien en het dicht opeengroeien langs de wortels der Rhizophoren heeft deze oesters gedegenereerd. Maar juist deze factoren zijn voor de ontwikkeling der paarloesters al even ongunstig.

***

Een beter inzicht in deze zaak en juister gegevens verkrijgt men uit het weinig bekende Rapport van Dr. J. BOEKE, thans Hoogleeraar te Utrecht, die in 1905 een uitgebreid onderzoek instelde naar de visscherij op onze eilanden in West-Indië. (4): „Bij Aruba worden ook parels gevonden, en wel volgens de opgaven der Arubiaansche visschers op 5 plaatsen, nl. vlak buiten het Lagoen, ten Oosten van Paardenbaai op een diepte van 5 tot 12 vadem, bij Punta Brabo en bij Bassóra. De parels, die werkelijk op een dezer plaatsen gevischt zijn, zijn echter veelal uiterst klein en van geringe waarde. De parels, die op Aruba als Arubiaansche parels worden getoond en verkocht, zijn voor het grootste deel uit Paraguaná ingevoerd. Die welke ik op Aruba zag, waren onregelmatig van vorm en zwak van glans. Over de waarde ervan kan ik niet oordeelen.

„Voor eenige jaren is door een Franschman MASSEAU langs de kusten van het eiland naar parels gezocht, doch zooals men mij meedeelde, zonder eenig succes.

„Gedurende mijn verblijf op Aruba heb ik op verschillende plaatsen, waar pareloesters heeten voor te komen, met de bij de uitrusting behoorende oesterkorren naar pareloesters gevischt, doch zonder eenig resultaat.

„Slechts werden een paar doode schelpstukken opgehaald, die van pareloesters afkomstig konden zijn.

„Daar mij de tijd ontbrak, om de grondensystematische en volledig te onderzoeken, heb ik mij tot deze enkele poging beperkt, temeer daar juist bij het begin van he onderzoek door een Hollander den Heer Dusseldorf bij het Gouvernement van Curaçao vergunning was gevraagd, om de kustwateren van onze Benedenwindsche Eilanden systematisch op het voorkomen van parels en parelmoer te mogen onderzoeken en de Heer Dusseldorf zich bereid had verklaard, van zijne bevindingen gedurende dit onderzoek rapport uit te brengen. Toen ik uit Curaçao naar Holland vertrok, was evenwel met dit onderzoek nog geen begin gemaakt, zoodat ik over de resultaten ervan niets kan meedeelen. (5).

---

(1) Zie Eerste Jaarverslag van het Curaçaosch G. T. L. en Volkenkundig Genootschap. bl. 90.

(2) Dat de namen onzer drie Benedenwindsche Eilanden van Spaanschen of Portugeeschen oorsprong zouden zijn, is historisch geheel en al uitgesloten.

(3) Zie het Tijdschrift van het Nederl Aardrijkskundig Genootschap 1886 Serie II. dl. III, 394,

(4) Rapport betreffende een voorloopig onderzoek naar den toestand van de Visscherij en de Industrie van Zeeproducten in de Kolonie Curaçao, uitgebracht door Dr. J. Boeke I dl. 1907 Den Haag. F. J. Belinfante. bl. 154.

(5) Voor zoover bekend heeft dit onderzoek ook later evenmin plaats gevonden. (P. A. E.)

Hollandsche Bank voor West-Indie.

Hoofdkantoor: Amsterdam.

Bijkantoren: Caracas.

Curaçao. { Kantoor & Spaarkas „A": Heerenstraat 1.
{ Spaarkas „B": Breedestraat 36, Otrabanda.

Statutair Kapitaal f 5,000,000, waarvan volgestort f 1,000,000

Belast zich met alle bankzaken

Uitvoering van Effecten-orders aan de beurzen te Amsterdam, Londen, Parijs en New-York

2

Wetenschappelijk Allerlei.

V.

Het Burger-Luchtverkeer in Frankrijk.

L'Aéro Transport Arnoul.

Luchtlijn *Bordeaux-Toulouse-Montpellier.*

Deze Maatschappij heeft gedurende eene exploitatie van 30 maanden meer dan 650.000 Kilometers afgelegd en een totaal van 4000 passagiers vervoerd, zonder dat ook maar een enkel ongeval in de uitoefening van den dienst gebeurd is.

Laétécère.

Luchtlijn *Toulouse-Barcelona-Alicante-Malaga-Rabat-Casablanca.*

Deze firma had vanaf het begin harer oprichting op 1 November 1921 meer dan 1.300.000 Kilometer afgelegd.

Vanaf September 1920, waarop de lijn Parijs-Straatsburg verlengd werd tot Praag, hebben de vliegtuigen van de *Société France-Roumaine* meer dan 156.250 K.M. afgelegd, 500 passagiers vervoerd en 80 ton goederen verzonden.

In het officieele Engelsche *Half Yearly Report Air Ministry* staan over het tijdvak van 1 Januari — 30 Juni 1921 de volgende gegevens vermeld:

Aantal volbrachte Vluchten	2.847
Aantal Vlieguren	7.656
Aantal afgelegde Kilometers	622.000
Aantal vervoerde passagiers	4.292
Hoeveelheid vervoerde vracht	72 ton
Bestuurders gedood	2
idem gewond	3
Passagiers gedood	2
idem gewond	1

Duitschland.

In het jaar 1919 zijn in *Duitschland* 3500 vliegtochten ondernomen, in het jaar 1920 2893 vliegtochten en in 1921 5328 vliegtochten, tezamen 1172 vluchten, waaronder 5226 afstands- en 6500 bijzondere en rondvluchten. Het aantal afgelegde Kilometers bedroeg 1.8 millioen, waarvan in 1921 meer dan 800.000 K.M.

Over het traject Danzig, Riga, Reval werden de meeste, n.m. 979 passagiers vervoerd.

In 1920 werden slechts drie personen bij accidenten gekwetst, in 1921 vier personen.

Over de beteekenis van het luchtvaartverkeer in **Duitschland** geven de volgende cijfers eene voorstelling:

Luchtvaart-verkeer 1 April — 31 October 1921.

	Luchtvaart Maatschappij	Aantal afgelegde Kilometers	Aantal vervoerde passagiers	Hoeveelh. verv. Vracht en Post.
1.	Deutsche Luftreederei	594.922	2848	18.438.420
2.	Lloyd Luftverkehr Sablatnig	260.533	1309	7.169.148
3.	Bayerische Rumple-Werke	253.796	781	648.500
4.	„ Luft Lloyd	63.496	283	305.000
5.	Deutscher Luft Lloyd	160.794	457	1.518.860
6.	Lloyd Ostflug	264.622	665	627.000
7.	Paul Strähle	54.888	461	2.006.500
		1.658.651	6804	30.713.428

De *Deutsche Luft Reederei,* welke in Februari 1919 haar werkzaamheden aanving, vierde einde November 1920 haar millioenste K. M. — Welke Spoorweg Maatschappij zou na zou na zoo'n kort verloop reeds op een dergelijke praestatie kunnen wijzen?

In dezen tijd werden:

6.208 Vluchten volbracht
5.536 personen vervoerd
515.800 K.G. Goederen vervoerd
32.402 K.G. Post verstuurd.

Uit de door de *Deutsche-Luft Reederei* uitgegeven Statistiek over het luchtverkeer 1920-1921 ontleenen wij de navolgende gegevens:

	1920	1921	Vanaf de oprichting in Feb. 1919
Afgelegd aantal Kilometers	374.345	566.328	1.592.371
Aantal volbrachte Vluchten	2.898	4.680	11.078
Gesubsideerde Luchtpost in K.M.	188.970	435.065	624.036
Extra vluchten in K.M.	150.199	60.500	
Rond- en proefvluchten in K.M.	35.176	70.763	968.336
Aantal vervoerde passagiers	2.665	77.042	12.628
Vervoerde post in K.G.	6.004	16.701	44.310
„ postpakketen	910	3.456	67.842
„ totale lading	206.788	548.197	1.067.711

De statistiek over passagiers-ongevallen in 't regelmatige luchtverkeer bevestigt opnieuw dat ongevallen met doodelijken afloop uiterst gering zijn.

Op de 100.000 K.M. bedroeg in 1920 voor vliegtuigen het percentage ongelukken 1.6 en in 1921 slechts 0.6. Men zal deze cijfers naar waarde weten te schatten, als men ziet dat de Ongevals-Statistiek van de Duitsche Spoorwegen op de 100.000 Kilometer aan dooden en gewonden bedraagt 1.1 (1917) en 1.24 (1918)

„Het onderzoeken van gronden naar het al of niet voorkomen van pareloesters is een zeer tijdroovend werk, daar men regelmatig de gronden met dreggen moet bewerken, even systematisch als men een stuk land, dat men bebouwen wil, met den ploeg bewerkt.

Eerst na langdurig onderzoek zou men in staat zijn over den rijkdom van de gronden om Aruba aan parels een oordeel te vellen.

„Ook over de vraag of het mogelijk zou zijn, pareloesters van de banken bij Margarita naar de gronden bij Aruba over te brengen en ze daar te kweeken, kan ik geen oordeel uitspreken. Uit het feit, dat er parels bij Aruba gevonden worden, blijkt dat de pareloesters er kunnen groeien. Uit het geringe succes, dat het onderzoek ernaar tot nu toe gehad heeft, blijkt evenwel dat de omstandigheden er toch in elk geval niet zeer gunstig voor zijn. Ook in het Schottegat zijn, zooals mij werd verzekerd, enkele parels gevonden. Of dit echter de echte parels, van den pareloester afkomstig, zijn geweest, weet ik niet. Of zij derhalve daar zouden kunnen worden gekweekt, zou een daarop gericht onderzoek moeten leeren.

„Of zulk een kweekerij finantieel succes zou kunnen hebben, is evenmin te zeggen. Dit hangt af van de levensvatbaarheid van de oesters, dus van het percentage, dat bij het overbrengen van de oester van de banken bij Margarita naar onze eilanden in leven blijft, van het al of niet zeldzaam voorkomen van de parels, dus van het gemiddelde aantal parels, waarop men bij een bepaald aantal oesters rekenen mag, van de snelheid waarmee de parels groeien (de geheele levensduur van de W. I. pareloesters is slechts kort en wordt op 7 à 8 jaar geschat) en van de vruchtbaarheid der oesters. Over dit alles kan ik geen oordeel uitspreken."

(l. c. blz. 156). P. A. E.

Sprokkelingen op Onderwijs-gebied.

I.

„In *Het Onderwijs*", orgaan van de Vereeniging van Hoofden van scholen in Nederland, van Zaterdag 21 October j. l., is een ingezonden artikel opgenomen, getiteld: „*Godsdienst-onderwijs op de openbare school.*" De Schrijver is de heer P. H. Cremer te Groningen. In zijn artikel houdt hij een goed bedoeld pleidooi voor de invoering niet alleen van *godsdienst*, maar ook en vooral van *godsdienstig* onderwijs op de openbare school. Hij wijst op het groote nut zoowel in verstandelijk als geestelijk opzicht, dat het onderwijs in den Bijbel en voornamelijk in dat der vier Evangeliën hebben kan voor de openbare schooljeugd. Met tal van aanhalingen van bevoegde personen, paedagogen van naam en van allerlei richting, *tot die der vrijdenkers toe, toont hij aan, dat de opvoeding der openbare school noodwendig moet mislukken, indien het godsdienstig element in dat onderwijs en in de onderwijzers ontbreekt.* Zijn artikel is een eerlijk gemeende, maar, vreezen wij, onuitvoerbare poging, om het schip der openbare school boven water te houden. Voorzeker, indien zijn poging kon slagen, zouden welhaast ook de klachten verstommen, die schier week aan week uit de kolommen van „*Het Onderwijs*" opstijgen over den achteruitgang van dat onderwijs, „dat troetelkind der natie," zooals men het vroeger beschouwde. Kon er *godsdienstig* onderwijs gegeven worden door godsdienstige vrouwen en mannen, dan was de openbare. school misschien gered! Wat toch is godsdienstig onderwijs? Dat is het onderwijs door leerkrachten, die niet alleen maar wat „religieus sentiment" hebben, maar die doordrongen zijn van de waarheid der geloofsstukken, die zij niet alleen belijden, maar ook door en door kennen. Waarvan zij de consequentie voor hun tijdelijk en eeuwig welzijn aanvaarden; die. dus leven voor en door het geloof. Zulke onderwijzers en alleen zij kunnen waarlijk godsdienstig onderwijs geven en zullen het doen ook.

Maar wat constateert de heer Cremer in zijn bovenbedoeld artikel?

„Intusschen heeft deze zaak" — het feit, dat de Ned. Herv. Gemeente te Amsterdam op een aantal openbare scholen godsdienstonderwijs liet geven onder den gewonen schooltijd, daarbij gebruik makend van art. 26 der L. O Wet — „de woede opgewekt van de communisten, die hiermede echter niet anders doen dan hun geestelijke armoede en anti-christelijke gevoelens demonstreeren."

Verder: „Er zijn onderwijzers, die zoozéér van kerk en godsdienst vervreemd zijn, dat ze zich niet kunnen voorstellen, dat een godsdienstonderwijzer een taak heeft ook in de openbare school." Die onderwijzers treft men ook aan onder de niet-communisten. Natuurlijk.

„Eerbiediging van ieders godsdienstige begrippen wordt vaak eerbiediging van hen, die *geen* godsdienstige begrippen hebben," zegt de schrijver raak, maar waar.

„In de opvoeding met God geen rekening houden, is hetzelfde als het geloof in God ondermijnen!" voegt hij erbij.

Dat zijn waarheden, uitermate geschikt om te worden overwogen door katholieken, die hun kinderen nog altijd naar de openbare school blijven sturen, ofschoon zij rulmschoots in de gelegenheid zijn, hun telgen, voor wier tijdelijk en eeuwig geluk zij verantwoordelijk zijn, op een katholieke school geplaatst te krijgen.

En bovenstaande uitspraken zijn nu niet die van een „pastoor" of „pater", maar van een *openbare-schoolman*, die aldus onomwonden erkent, wat een ontzaglijke leemte er bestaat in de opvoeding der openbare school en toegeeft, dat diezelfde school ook rechtstreeks, zeer veel nadeel berokkent aan het zielenheil der kinderen. Immers: „In de opvoeding met God geen rekening houden, is hetzelfde, als het geloof in God ondermijnen!"

„Men voldoet niet aan de eischen der kindernatuur, als opvoeding tot het aesthetische, het zedelijke en het godsdienstige ontbreekt" zegt de heer Lam, bekend opvoedkundige en hoofd eener openbare school te Amsterdam.

„De school heeft als opvoedingsinstituut de taak, door de geheele inrichting van haar onderwijs, middellijk den steeds brutaler om zich heengrijpenden geest van materialisme en egoïsme, dat geld, gemak en genot tot levensdoel heeft, te bestrijden. Het kind moet aan de zuiging van dat materialisme en egoïsme worden onttrokken en worden opgevoed tot een zedelijke wereldorde, die niet door socialisatie of communisme, maar langs den weg der zelfverloochening en der liefde moet worden bereikt. Deze wereld moet leeren zich te stellen onder den invloed van den liefdegeest van het Evangelie," meent de heer Cremer zeer terecht. Maar.... helaas! „Zooveel onderwijzers hangen niet deze religie aan, maar de leer van het al of niet historisch materialisme."

En toch wil de heer Cremer, dat op de openbare school *godsdienstig* onderwijs gegeven worde. Van *godsdienstonderwijs* in den eigenlijken zin kan natuurlijk geen sprake zijn, daar de wet nadrukkelijk het geven van dat onderwijs aan de „*godsdienstleeraren*" voorbehoudt. Maar godsdienstig onderwijs, onderwijs, dat ook door zijn leerstof, maar vooral door de behandeling ervan, door het voorbeeld van den onderwijzer godsdienstige gevoelens en begeerten moet aankweeken in het kinderhart, dat het kind moet leeren met liefde en vertrouwen, zeker, maar ook met ontzag en heilige vreeze op te zien tot den God der Evangeliën. En zullen communistische, socialistische en materialistische onderwijzers dit kunnen doen, zelfs al zouden zij willen? Dat is immers onmogelijk!

Waar de communisten en hun gelijken zelfs in den loop der wereldgebeurtenissen zoowel als in dien der gewone voorvallen een sprekend bewijs meenen te zien voor hun stelling: „Er is geen God!" Waar zij met hun stofvergoding, gevolg van hun beperkt verstand en grenzelooze ijdelheid, van geen eeuwigen Looner van het Goed en Straffer van het Kwaad willen weten, vooral niet van dien laatste, hoe zullen zij dan bij hun leerlingen kennis van en liefde tot God, gepaard met heilig ontzag, kunnen aanbrengen en inboezemen?

Van God zouden zij hoogstens kunnen maken: niet den oneindig goeden en rechtvaardigen Schepper, Heer en Bestierder van hemel en aarde; maar een verminkt beeld aanbrengen van een *goedigen God*, Die alles door de vingers ziet, omdat Hij zoo goedig is, Dien zij niet behoeven te vreezen, om dezelfde reden.

De heer Creemer meent het goed. Ook hem gaat het treurige lot ter harte van de tienduizenden kinderen, aan communisten en materialisten overgeleverd. Maar hij wil iets, dat onbereikbaar is. De openbare school kan niet geven, wat hij er zoo gaarne zag. De goede onder de openbare onderwijzers niet te na gesproken, — er zijn te veel ongeloovige elementen onder hun collega's, dan dat een rechtgeaard katholiek ouder niet zou huiveren bij de gedachte, dat hij zijn kind in het gevaar bracht „opgevoed" te worden door een volslagen vijand van God en godsdienst.

„In de opvoeding met God geen rekening houden, is hetzelfde als het geloof in God ondermijnen, in God en den Goddelijken Kindervriend!" (*De Tijd*).

Ontvangen.

Van het Agentschap der K.W.I.M. alhier ontvingen wij twee nieuwe tijdtafels, één van de Suriname- en één van de Colón-line.

INGEZONDEN.

Aruba 15 November 1922.

Geachte Redactie.

Gun ons een plaatsje in uw geëerd blad voor het volgende:

Ons draadloos station zou buiten bedrijf blijven, wijl de dynamo naar het hoofdeiland Curaçao voor reparatie moest worden opgestuurd, een toestand die op zijn minst acht dagen zou duren. De handelaren alhier ten volle overtuigd van de dringende noodzakelijkheid om het station in bedrijf te houden, hadden aan het plaatselijk Bestuur alhier het verzoek gericht om hierin te voorzien door een dynamo en motor van een particulier te huren ten einde de batterijen te kunnen laden zooals ook vroeger reeds meermalen is geschied.

Het hoofdbestuur op Curaçao om goedkeuring of toestemming gevraagd, gaf eenigszins toe, wanneer zulks niet méér dan f 15.— zou kosten. Doch die eigenaar kon geen genoegen nemen met minder dan f 25 voor zijn moeite, risico, kosten van olie, gasoline, vervoerkosten, werkloon enz.

Eenige handelaren deden toen het aanbod aan het plaatselijk bestuur, dat zij het verschil zouden bijpassen, of wel het laden der accu's voor hunne rekening zouden nemen. Ook dit werd door het hoofdbestuur op Curaçao geweigerd met de boodschap, dat als het niet voor f 15 kon gedaan worden, het station dan maar tijdelijk buiten bedrijf moest blijven.

Het blijft voor ons een raadsel, dat men op Curaçao niet heeft ingezien dat als het station had doorgewerkt, de opbrengst minstens het dubbele zou geweest zijn van de kosten dier lading; zoodat men aldus moedwillig verlies veroorzaakt heeft aan de Koloniale Kas.

Dit besluit pleit niet voor een gezonde of verstandige administratie, terwijl wij eene dergelijke handelwijze tegenover Aruba liefst niet willen qualificeeren. We willen verdraagzaam zijn en lijden voor het zoovele dat we noodig hebben en alsnog moeten missen, om dat de post van inkomsten van ons eiland die der uitgaven niet dekt. Doch Aruba kan en mag niet meespreken in de zaken van haar administratie, zoodat de Heeren op Curaçao naar de reden van dat tekort alléén maar bij zich zelf te rade gaan.

Evenwel verdraagzaam zijn is geen slaafsch stilzwijgen over alles wat niet past in het kader van plichtbesef en verantwoordelijk besturen, waarom we dan met deze regels aan onze verwondering en afkeuring uiting hebben willen geven.

De handelwijze van het Hoofdbestuur op Curaçao bij het bovengenoemde besluit, levert het grootste bewijs van geringschatting en van weinig belangstelling voor Aruba.

Het is zeker waar, dat ons eiland thans sedert eenige jaren een zware crisis doormaakt en in zielkijken toestand verkeert, maar men vergete niet dat het vroeger ook zijn gouden tijd heeft gehad en met duizende guldens elk jaar aan de Koloniale Kas heeft bijgedragen.

Moge die tijd nog eens voor ons aanbreken. Laten we hopen dat men voortaan van wat méér belangstelling zal blijk geven voor zaken ons eiland betreffend.

Hoogachtend en dankzeggend

B. C.

Noot van de Redactie. Dit ingezonden stuk ontvingen wij eerst de vorige week Vrijdagmiddag, terwijl overvloed van copie ons toen belette het reeds in dat nummer op te nemen.

SU ESTOMAGO DEBE FUNCIONAR COMO UN RELOJ

SI no trabaja bien, está enfermo, hay entorpecimiento en alguna de sus funciones.

Si las funciones del hígado se trastornan y las materias fecales no se expulsan debidamente, el organismo sufre con dolores de cabeza y estómago, falta de apetito, mal aliento, mal estar general, mareo, amarga sensación en el paladar, cólicos, aventazón y otras manifestaciones que indican la autointoxicación por la presencia de materias pútridas en el organismo.

En esta caso se impone la remoción de esas materias con la ayuda de un purgante más o menos enérgico y que al mismo tiempo, no tenga sabor desagradable ni consecuencias funestas de modo que el paciente pueda tomarlo con gusto y confianza.

Las Píldoras Antibiliosas De Doan compuestas de ingredientes puramente vegetales y excentas de drogas peligrosas, constituyen ese purgante ideal.

Su efecto es seguro, regularizan el movimiento peristáltico de los intestinos, ejerce saludable acción sobre el hígado estimulando la secreción biliar, ablanda la masa fecal y no dejan tras sí hábito ni consecuencias desagradables.

Píldoras Antibiliosas De Doan.

De venta en todas las boticas.

(10) FOSTER-McCLELLAN CO.
BUFFALO, N. Y., E. U. A.

Berichten uit de Kolonie.

Het Regeerings Jubilé van H. M. de Koningin.

Ll. Zaterdagavond hield de feestcommissie voor de viering van het Regeer.ngs-Jubilé van H. M. de Koningin een Vergadering in de zaal van den K. R.

Volgens mededeeling van den Voorzitter is tot nu toe onder de ingezetenen reeds 6.100 fl. voor dit doel bijeengebracht. Onder deze som komen nog geen bijdragen voor van de Gouvernementsbeambten, omdat alvorens daartoe bij te dragen dezen eerst willen afwachten tot de salarisregeling definitief haar beslag gekregen heeft. Hunne eventueele bijdragen kunnen dus eerst na den 1n Januari worden te gemoet gezien. Ook sommige particulieren werden door de commissieleden nog niet bezocht. Vermelding verdient vooral, dat de Syriers hier in de kolonie bijzonder ruim voor dit doel hebben bijgedragen.

Overwogen wordt nog op welke wijze ook „de kleine luyden" het beste in de gelegenheid kunnen gesteld worden voor dit doel hun penningske te offeren.

Om tot uitvoering van het plan der Commissie te komen hier een standbeeld voor Hare Majesteit op te richten, heeft de Commissie zich gewend tot de Vereeniging van Beeldhouwers te Haarlem, die aanboden voor 9000 fl een bronzen beeld met voetstuk en passend opschrift te leveren. Daar komen dan natuurlijk nog de niet geringe onkosten bij van vracht, transport, werkloon, bouw en opstellen van voetstuk en beeld.

Onze landgenoot de Heer John de Pool te Panamá, thans alhier verblijvend, zond nog een drietal ontwerpen in van een buste der Koningin met voetstuk, opgesteld in een geornamenteerde omgeving.

Doch al deze mooie plannen zullen niet tot uitvoering kunnen komen, aangezien Hare Majesteit zelve door middel van Z.Exc. den Minister van Koloniën aan de Commissie liet weten, dat H. M. ten zeerste getroffen is door deze edele bedoeling der Curaçaosche burgerij, doch met het oog op de kritieke tijdsomstandigheden meent zulk een kostbare hulde niet te mogen aanvaarden.

Om deze reden is de Commissie weer op de vroegere plannen teruggekomen, die toen het meest in den smaak vielen nl. de oprichting alhier of wel van een Openbare Markt of van een Stadion. Onder de aanwezigen vond het laatste idée het beste onthaal. Ook onder de bevolking zal dit plan zeker de grootste instemming vinden, daar reeds nu, bij de primitieve inrichting van het voetbalterrein op *Mundo Nobo*, duizenden toeschouwers telkens getuigen zijn van de wedstrijden.

Alleen omdat de *Cur. Voetbal Ver.* ditzelfde plan reeds had opgevat, meende toen de Commissie van dit plan te moeten afzien om de eer van de uitvoering geheel aan de

Amerika.

Het officieele verslag van de luchtvaart-afdeeling van het Amerikaansche Ministerie van Handel bevat o.m. de volgende belangrijke mededeelingen.

In 1921 zijn de civiele vluchten vermeerderd met 20% vergeleken bij 1920. Er is dienst gedaan door 1200 vliegtuigen, die in totaal 10.614.500 Kilometer hebben afgelegd en ongeveer 275.000 passagiers vervoerd.

Eene zeer belangrijke tak van dienst voor de vliegerij was de waarnemingsdienst bij boschbranden. Daarvoor werden 41 vliegtuigen gebruikt, die 396 patroulletochten deden, 832 boschbranden ontdekten en meer dan 10.000.000 M2 bosch bewaakten.

Gedurende de eerste zes maanden van het jaar 1921 werd door 1200 handelsvliegtuigen meer dan 3.250.000 mijl over geheel Amerika afgelegd. In drie en een kwart millioen mijl luchttransport werden in 't geheel 15 personen gedood.

Per luchtpost werden in 1919 18.870.480 brieven verzonden en in 1920 103.000.000 brieven.

De luchtpostdienst New-York — San Francisco, welke in drie etappen gevlogen wordt n.l.

New-York — Chicago
Chicago — Rock Springs
Rock Springs — San Francisco

bedraagt de enorme afstand van 3000 mijl.

Het Luchtverkeer tusschen Duitschland en Rusland voor particulieren opengesteld.

Vanaf den eersten Mei 1922 onderhoudt de *Deutsche-Russische Luftverkehrsgesellschaft (Deruluft)* een geregelde luchtdienst tusschen Königsberg en Moskou en wel tweemaal per week in beide richtingen met aansluiting te Königsberg op de Berlijnsche Nachtsneltrein. Passagiers welke des avonds om 6.32 uur Berlijn met de nachtexpress verlaten, kunnen den volgenden morgen om 8.30 uur te Königsberg in het vliegtuig plaats nemen en zijn dan met tusschenlandingen te Kowno en Smolensk nog dienzelfden dag 's avonds te 6.15 u. in Moskou. De tijdsbesparing tegenover den spoorweg is op dit traject buitengewoon groot, en bedraagt zels meer dan 4 dagen.

Sedert de opening van den luchtdienst op 1 Mei jl. tot 1 September d. a. v. heeft de *Deruluft* de navolgende bedrijfsresultaten bereikt:

Aantal volbrachte vluchten	114
„ afgelegde Kilometers	82070
„ vervoerde passagiers	358
„ K. G. vervoerde post	649
„ K. G. vervoerde goederen	9551

Tot dusverre was het verkeer echter alleen beperkt tot het vervoer van staatslieden en regeeringsstukken. De gunstige resultaten gaven de *Deruluft* aanleiding het verkeer ook voor 't reizend publiek open te stellen.

Vermeld zij, dat de lijn Königsberg Moskou van alle in Europa bestaande luchtlijnen, de langste is welke op één dag gevlogen wordt.

Op 27 Augustus j.l. is het openbare verkeer aangevangen en wel voor particulieren voorloopig alleen des Zondag,s in beide richfingen. Behalve luchtpostbrieven kunnen ook paketten en vrachtgoederen met de vliegtuigen verzonden worden.

Het onderscheid in den benoodigden tijd voor vervoer tusschen de trein en het vliegtuig is uit onderstaande opgave duidelijk te zien:

	Per Spoorweg:	Met Vliegtuig *Deruluft* Fokker F III
voor 1 passagier	4 dagen	8½ uur
„ 1 pakket	14 dagen	2 dagen
„ 1 brief	9 dagen	1 dag

Deze gegevens hebben betrekking op het traject Königsberg-Moskou.

De op de lijn Königsberg-Moskou in dienst gestelde vliegtuigen, zijn de bekende Fokker-verkeersvliegtuigen van het type F III (*Roll's Royce „Eagle"* 360 P. K. motoren) voorzien van een geriefelijk inrichte *Cabine de luxe* voor 6-8 personen, welke cabine tevens desgewenscht in eenige seconden door het opklappen der zitplaatsen kan worden veranderd in een „slaapcoupé" met drie bedden. Dit laatste is ten behoeve van de koeriers, die geregeld tusschen Berlijn en Moskou heen en weer reizen.

C. V. V. over te laten. Doch achteraf blijkt nu dat de C. V. V. wel een beetje haar financieele krachten heeft overschat, zoodat zij alléén niet in staat is dit plan uit te voeren en dus volgaarne de hulp der feestcommissie wil aanvaarden.

De Commissie stelt daarom voor bij het voetbalterrein een tribune te bouwen voor betalende bezoekers, met bad en kleedkamers voor de spelers, met een ontvangstzaal en zoodra het klaar is dit stadion in zijn geheel aan het Gouvernement als feesthulde voor het Regeeringsjubilé van H. M. aan te bieden. Het Gouvernement zou het dan ter beschikking stellen van de C. V. V. en aan haar de exploitatie er van opdragen. Elke club zou er dan kunnen spelen gelijk tot nu toe. Toegang zou vrij zijn, alleen voor de tribune zou entrée geheven worden, wat dienen moet ter bekostiging van onderhoud enz.

—Wegens a.s. vertrek naar St. Martin werd in plaats van Mevr. M. de la Try Ellis — Kramers, Mej. C. Brantjes gekozen tot Secretaresse en tot vervanging van den President bij diens ontstentenis de Heer A. D. Capriles, Vice-president.

Bazar en Loterij.

Om eenigszins te gemoet te komen in de groote kosten van de oprichting en instandhouding der beide katholieke Hospitalen op Bonaire en Aruba is door Zijn Doorl. Hoogw. Mgr. M. G. Vuylsteke het plan opgevat in den loop dezer maand een bazar te houden, waaraan ook een Loterij verbonden wordt van een groot aantal voorwerpen, door weldadige personen voor dat doel in Holland bijeengebracht. Een comité van Dames is hier gevormd om de tentoonstelling dezer voorwerpen alhier te organiseeren, welke bijeengebracht zijn in de benedenverdieping van het St. Martinus Gesticht op het Brionplein alhier. Het Comité verzoekt een ieder beleefdelijk voor datzelfde doel voorwerpen ter verloting te willen inzenden. Tot den 20sten December worden die voorwerpen aangenomen. De Bazar zal den 27n December a. s. worden geopend.

Verbrand.

Donderdag morgen tusschen 10 en 11 uur werd de brandweer gealarmeerd voor een brand in een huisje van een koraal in de Gasthuisstraat Otrabanda. De brandweer rukte met voltallig personeel uit. Doch bij aankomst bleek haar hulp geheel onnoodig. Een bejaarde vrouw, bezig vuur van haar confoor aan te maken, had het ongeluk dat daarbij haar kleeren vuur vatten, zoodat zij in een oogwenk in lichte laaie vlam stond.

Behalve haar hoofd was haar geheele lichaam met vreeselijke brandwonden overdekt. Zij werd terstond naar het St. Elizabeth's Gasthuis vervoerd, waar zij onmiddelijk verbonden werd. Reeds denzelfden middag ten 4 uur overleed de ongelukkige.

Vlechtschool Pietermaai.

Bij het examen der vorige week in de vlechtschool te Pietermaai gehouden behaalden tal van meisjes het diploma als hoedenvlechtster, waaronder 4 het diploma B en 26 het diploma C. Vier dezer meisjes behooren tot het Weeshuis van Habaai. Aan allen onze gelukwenschen.

Loonsverlaging.

Het bericht in *La Cruz* als zouden met 1 Januari a. s. de loonen der geëmployeerden van de *Curaçaosche Petroleum Mij* met 20% verlaagd worden, is niet geheel juist:

Alleen komt voor de *gehuwden* de gezinstoeslag, die 10% van het salaris bedraagt, en de 2% toeslag voor elk kind, tegen 1 Januari a. s. te vervallen. Het salaris voor de *ongehuwden* ondergaat geen verandering.

Deze verlaging geldt niet alleen vóór de beambten hier aan de *Isla* verbonden, doch is van kracht over de geheele wereld, waar filialen of afdeelingen van de *Koninklijke Petr. Mij* gevestigd zijn.

Verplaatsing.

De Eerw. Frater Maxentius, sinds de oprichting Directeur van de Jongensschool te Kralendijk op Bonaire, is voor het nieuwe schooljaar overgeplaatst naar Scherpenheuvel en de Eerw. Frater Gerubernus, tot nu toe werkzaam te Scherpenheuvel, in zijn plaats benoemd tot Directeur op Bonaire.

Consul.

De Heer Josef Ellis, vice-Consul van Colombia, zal tijdelijk de plaats innemen van den Heer J. J. Neira, Consul, die met de Italiaansche boot „Venezuela" naar Colombia vertrokken is.

De Handelsmarkt van New-York.

Gedurende de veertien dagen van 3 tot 17 November stonden de Curaçaosche exportartikelen op de markt te New-York als volgt genoteerd:

Dividivi: Men heeft in de laatste weken een mindere navraag naar dit artikel geconstateerd, hetgeen een daling van den prijs ten gevolge heeft gehad. Ook het aanbod van groote hoeveelheden door de verkoopers heeft mede zijn invloed op deze depressie uitgeoefend. De hoogste prijs, die nu te maken is, bedraagt niet meer dan 38 dollars per ton (van 2000 pond). Zelfs voor dezen prijs is de vraag beperkt, en eenigszins moeielijk te verkoopen.

Geitenvellen. De prijsverhooging, die wij de vorige maal reeds aankondigden, heeft inderdaad plaats gevonden. Doch reeds na een paar dagen zijn de opkoopers weer van opinie veranderd en brachten den prijs tot de vroegere hoogte weer terug.

Tegen de volgende prijsnoteering is de markt vast:

Voor *geitenvellen* van Curaçao, Bonaire en Aruba 29 cts per pond.

Aloë. In de laatste 14 dagen is er een eenigszins gunstige wending gekomen op de markt en zijn wij er in geslaagd verkoopen te sluiten tegen 5½ cts per pond.

De groote voorraden in de landen van oorsprong van dit artikel in aanmerking nemend, bestaat er geen verwachting dat de prijs vooreerst nog hooger zal stijgen.

Het is ons niet gelukt bevestiging van de geruchten te verkrijgen als zou er verkoop van dit artikel hebben plaats gevonden tegen hoogeren prijs dan 5½ cts per pond, ofschoon wij wél eenigszins op hoop leefden, dat de prijs iets of wat zoude stijgen, om reden de voorraden hier in de depôts aanwezig sinds ons laatste bericht verminderd waren.

Kantongerecht.

De man, die ongeveer een maand geleden op de *Isla* een jongmensch met een stuk ijzeren buis tegen het hoofd had geslagen, ten gevolge waarvan deze een hersenschudding bekwam en in stervensgevaar verkeerd heeft, is ll. Woensdag door het Kantongerecht alhier tot 2 jaar gevangenisstraf veroordeeld met aftrek van de preventieve hechtenis.

Koloniale Raad.

In de zitting van den K. R. van ll. Donderdagavond las de Voorzitter een antwoord voor van den Gouverneur op het schrijven, door den Raad onlangs naar aanleiding van het Ontwerp - besluit - Salarisregeling aan den Gouverneur gericht. Voorts een schrijven van den Gouverneur, waarin wordt g e m e l d, dat het gevraagde overzicht niet eerder kon worden openbaar gemaakt, aangezien daarin ook een wijziging van de Gedistilleerd-verordening voorkomt en door te vroege aankondiging de Koloniale Kas den eersten tijd de voordeelen van de verhoogde accijnsen zou derven.

Tevens deed de Voorzitter mededeeling van een door den Gouverneur van den Minister van Koloniën ontvangen telegram, inhoudende, dat de Loodsdienst-verordening (waartegen de *C. Petroleum Mij.* bezwaar had) door de Kroon is goedgekeurd.

Op de gronden door den Gouverneur in bovengenoemd schrijven aangevoerd, stelt de Voorzitter voor, de wijziging van de Gedistilleerd-Verordening *terstond* in behandeling te nemen, doch zegt dat het hem bekend is, dat er bezwaren zijn gemaakt tegen het tijdstip van de inwerkingtreding, (volgens het ontwerp reeds *daags na* de afkondiging).

In hetzelfde schrijven, verklaart de Gouverneur, dat nog in voorbereiding zijn een ontwerp-belasting op *polissen*, een *op de openbare vermakelijkheden*, een wijziging van de *zegelverordening* en daarnaast een ontwerp tot heffing van *steigergeld*.

Naar aanleiding hiervan vraagt de Heer Edwin Senior of dat overzicht compleet is, waarop de Administrateur van Financiën, als gemachtigde van het Bestuur ter vergadering aanwezig, bevestigend antwoordt, althans voor zoover hem bekend is.

De wenschelijkheidsbegrooting wordt naar de afdeelingen verwezen, terwijl de *Gedistilleerdverordening* terstond in behandeling wordt genomen.

De Heer B. v. d. V. Zeppenveldt licht een amendement toe, strekkende dat deze verordening *drie dagen* na de afkondiging in werking treedt. De Heer H. Statius Muller bestrijdt dit amendement met verwijzing naar een uitlating van den thans uitlandigen Voorzitter van den K. R. (den Heer A. G. Statius Muller) dat bij wijziging van het accijnsrecht de menschen als het ware verrast moeten worden.

Nadat het lid Zeppenfeldt had geantwoord, dat nog dienzelfden dag (Donderdag) veel dranken waren veraccijnsd en de Administrateur van Financiën had v e r k l a a r d, dat het Bestuur zich *niet* tegen het amendement wilde verzetten, werd het amendement-Zeppenfeldt met op één na algemeene stemmen (die van den Heer St. Muller) en hierop het aldus gewijzigd ontwerp met algemeene stemmen aangenomen.

Het accijnsrecht, dat te voren 1 fl bedroeg, is door deze nieuwe verordening gebracht op 1.20 fl.

Havennieuws.

De Stoomvaart blijft haar record nog steeds verbeteren en is nu geklommen tot **103** schepen per maand.

Toch is de zeilvaart deze maand verre de baas gebleven met **152** schepen. Dezen grooten vóórsprong heeft ze deze maand te danken gehad aan de onverwachte hulp van de paarlvisschers van het eiland Margarita, die ten getale van 47 uit de haven van Pampatar hier binnen liepen om proviand enz. in te nemen en daarna naar de kust van Guagira (Colombia) zijn uitgezeild.

Een nieuwe stadswijk.

Onze stad blijft zich aan den zelfkant maar steeds uitbreiden. Toch niet in diezelfde mate als de behoefte naar uitbreiding bestaat. Gebrek aan geschikte bouwgrond is daar de voornaamste reden van. Een sprekend voorbeeld levert daarvoor de vroegere woeste terreinen van *Domi* aan de Noordzijde van den Rooden Weg, die in de laatste jaren bijna geheel zijn volgebouwd voor een groot gedeelte zelfs met zeer nette huisjes.

Een denkbeeld dat ons reeds lang op de tong brandde, zal nu door het Gouvernement worden uitgevoerd. Het uitgestrekte terrein van *Mundo Nobo*, aan de Zuid-zijde van dienzelfden weg, dat vroeger als proefveld voor de Sisalcultuur dienst deed, maar sinds vele jaren zijn beteekenis als zoodanig geheel verloren heeft, zal nu door het Gouvernement in kleine perceelen als bouwgrond verkocht worden. Ook een gedeelte van de nabijgelegen gronden van *Charro* zal voor hetzelfde doel gebruikt worden. Een stratenplan wordt geprojecteerd. Meer naar achteren zal nog een derde voetbalveld naast de twee reeds bestaande worden aangelegd.

Snelverbinding met New-York.

Misschien is het sommige lezers opgevallen, dat het ss. „Carna" van den *Kon. West Indischen Maildienst*, dat op Vrijdag 17 November van New-York vertrok, reeds den 26 d.a.v. alhier arriveerde, dus na een reis van *slechts 9 dagen*, terwijl de vorige schepen 12 tot 13 dagen gebruikten.

Dit verschil ontstond hierdoor, dat de *„Carna"*, alvorens in de Venezolaansche havens te lossen, eerst Curaçao aanliep, zoodoende Willemstad tot tweede *loshaven* makende (Port-au-Prince is de eerste). Thans is besloten, dat alle vrachtschepen, die zooals bekend is om de 14 dagen van New-York vertrekken, voortaan deze nieuwe route zullen volgen.

Het ss. *„Flora"* daf New-York 1 december verliet, wordt hier dus 10 December verwacht. Van hier vertrekt de *„Flora"* naar La Guaira en Puerto Cabello, om, alvorens naar Maracaibo te gaan, Curaçao opnieuw aan te doen, voornamelijk terwille van kustpassagiers en lading van hier naar Maracaibo.

De handel, die hare goederen over deze K. W. I. M.-lijn voortaan dus binnen 10 dagen in haar bezit kan hebben, zal van deze nieuwe verbetering zeker wel weten te profiteeren.

Officieele berichten.

Van de vorige week.

Aan den Seiner bij den post voor J. T. alhier P. A. Simon is tot herstel van gezondheid 17 dagen verlof verleend.

Aan den districtmeester van het 2. en 3e district alhier C. P. Haseth is veertien dagen verlof verleend: de tijd. 2de commies ter Gouvernements-Secretarie M. Bartels Daal is tijdelijk belast met de werkzaamheden van districtmeester van het 2e en 3e district; en de tijd. 1ste commies ter Gouvernements-Secretarie R. F. W. Boskaljon tijdelijk belast met de werkzaamheden van hulpambtenaar van den Burgerlijken Stand.

COOP. WINKELVEREENIGING
„ONS BELANG"
HOLLANDSCHE SIGAREN

Traviata	per	kist van	10	stuks	f 2.25
Eugenia	„	„	10	„	„ 3.75
Fin domestic	„	„	10	„	„ 3.50
Miss Kitty	„	„	10	„	„ 3.75
Victoria chica	„	„	10	„	„ 4.50
Primeros	„	„	10	„	„ 3.50
Anita	„	„	100	„	„ 8.—
Union	„	„	100	„	„ 8.—
Londres grandes	„	„	50	„	„ 6.—
Regina de la Reina	„	„	50	„	„ 5.—
Melanie	„	„	100	„	„ 7.50
Flor Fina	„	„	100	„	„ 7.—
Picnic	„	„	100	„	„ 7.—

ANAEMIE

is bloedarmoede. Deze kan op elken leeftijd voorkomen. De lippen verliezen hun roode kleur, lichamelijk is men vermoeid en ook geestelijk ter neer geslagen, moedeloos. Door de wonderbare, vleeschaanzettende werking van

SCOTT'S EMULSION

komt men uit dezen treurigen toestand weldra in een beteren, het gestel wordt krachtiger, de gelaatskleur gezond en de beenderen steviger. Moeders: Waag de gezondheid van Uw kinderen er niet aan. Eisch de echte

Scott's Emulsion

771

Groote Uitvoering

in de zaal van SAN MATEO *op* **Zondag 17 December a.s.**
ten bate van de St. Vincentiusschool door eenige oud-leerlingen, van het blijspel

„Een verbeeldingszieke"

GROOT LACHSUCCES.
Aanvang precies ten 8 uur.
Entreekaartjes verkrijgbaar à 75 cent

Otrabanda.	*Punda.*
R. S. de Lannoy	*Coöp. Ver. & Nijv.*
Ellis & Dania	*„ „ „ Punda.*
Coöp. Ver. & Nijv.	
Magdalena de Hesus.	*Salon San Mateo.*
Hermanas Moreno.	

GEVRAAGD

AGTIEF AGENT

door prima Holl. Biscuitfabriek. Alleen eerste firma's gelieven uitvoerig en met opgaaf van referenties te schrijven onder letters **M. H. Z.** aan

NYGH & VAN DITMAR'S ALG. ADVERTENTIE BUREAU, ROTTERDAM.

2—1

voor spoedige indienstreding gevraagd:

1 Assistent-Boekhouder,

1 Typist,

goed bekend met de **Engelsche Taal** en eenige kennis van **Spaansch** hebbende.
Persoonlijk geschreven sollicitaties te zenden onder letters **A. P.** Bureau van dit Blad.

Regen.

Wij hebben dit jaar niet over gebrek aan regen te klagen.

De geheele week zijn wij bijna geen enkele dag zonder regen geweest. Het gaat bij vlagen en buien. Plots komt het opzetten, met kracht spuit het neer, en in een oogwenk is het ook weer voorbij en van de lucht en schijnt de zon weer in vollen glans. Buiten is het ál frisch en groen, wat het oog ziet. In de stad heeft het kostelijk regen- en drinkwater bijna geen waarde meer. Wat is ons Curaçaosch klimaat toch ongestadig en wispelturig. Twee en drie laar geleden vierde de distributietijd hier hoogtij en stonden wij op waterrantsoen. Toen daalden onze aandeelen in het regenfonds beneden pari. Nu wordt er ons een ruim dividend op uitgekeerd. Laten we er den Hemel dankbaar voor zijn.

POLITIEKE FILM.

VI

Te Genua was voorgesteld, dat in Den Haag de voortzetting der Conferentie zou plaatsgrijpen; vandaar dat op den 15en Juni de staten, waaruit de niet-Russische commissie moest worden gevormd, in de Hollandsche hofstad bijeenkwamen. Na 11 dagen zouden de Russische gedelegeerden arriveeren met wie de resultaten dan konden besproken, die in de eerste dagen waren genomen.

Als program van werkzaamheden was alreeds vastgesteld, dat het thema zou bestaan uit een drievoudige beschouwing der hangende quaesties; die betreffende de schulden, aangaande den particulieren eigendom en over de credieten. Kon hierin overeenstemming worden bereikt, dan wachtte der conferentie de palm der zege.

Enkele dagen vóórdat de officiëele bijeenkomst zou plaatsgrijpen, wisselden Engeland en Frankrijk een nota, waardoor scherp werd belicht het verschillend standpunt dat beide grootrijken in de Russische aangelegenheid innamen. Albion meende, dat het aan de Russische regeering alleen stond te beslissen of zij de geannexeerde goederen wilde teruggeven of daarvoor schadevergoeding betalen; immers men mag een souvereinen staat niet dwingen in deze een opgelegde beslissing te nemen. Frankrijk daarentegen wenschte vastgesteld te zien, dat de niet-Russische Commissie een compleet schema zou uitwerken, dat aan de Russische delegatie moest worden voorgelegd als norma van herstel; zonder overleg met de Sovjets hadden de deelnemende staten dit schema ineen te zetten. Engeland was hiertegen gekant, omdat het als een soort ultimatum zou klinken en meende, dat het dan hoffelijker was geweest de Russen niet uit te noodigen; overleg was nu eenmaal noodig om een practisch resultaat te bereiken. Bovendien werd op deze wijze de politiek in de discussie gemengd en Den Haag zou alle politiek uitsluiten, op verlangen van Frankrijk zelf.

Zelfs te Genua wilde Frankrijk geen politieke overwegingen op de conferentie. Vooropgesteld, dat Rusland zijn verplichtingen nakomt, was Lloyd George bereid een aanzienlijk deel der oorlogsschulden te laten vallen vooral wegens den treurigen financiëelen staat der Russische burgers.

Den 15en Juni 's middags om half drie werd de Conferentie geopend in de groote rechtszaal van het Vredespaleis door Minister van Karnebeek in het bijzijn van de afgevaardigden van 26 naties. De rede van den Hollandschen Chef van Buitenlandsche zaken blonk uit door soberheid van inhoud en vorm; geen speech in deftigen, oratorischen stijl werd opgediend maar kalme woorden, die ingang zouden vinden bij de aanwezigen, geheel aangepast aan het gewichtig doel der samenkomst, om n.l. in een milieu van rust de diepgaande geschillen tusschen de volkeren van Europa te trachtten te overbruggen. Dit doel werd in het kort aangegeven: In Den Haag zou een meer diepgaande studie worden aangevat van de aangelgenheden, die te Genua onbeslist waren gebleven; vraagstukken en meeningsverschillen opnieuw aan een ernstig onderzoek worden onderworpen om aldus het herstel van Rusland en den vrede van Europa te bewerkstelligen op collectieven grondslag. Gezien de diepgaande verschillen in beginsel en methode, die de Sovjet-regeering en de andere vertegenwoordigde staten verdeeld houden, noemde de Hollandsche Minister de taak der Conferentie een zeer zware, vooral daar het in Rusland toegepaste systeem juist een beletsel bleek voor de redding van het ongelukkige land.

In de eerste zitting werden reeds dadelijk drie sub-commissies benoemd: een voor de Russische schulden, een voor den particulieren eigendom en een voor de credieten; als vertegenwoordigers waren alleen aanwezig experts, die met uitsluiting van alle politieke overwegingen het technisch karakter moesten hoog houden.

De Fransche gedelegeerde kwam een oogenblik de harmonie verstoren door de mededeeling zijner regeering, dat Frankrijk zal deelnemen aan het tweede deel der Conferentie (samen met de Sovjets), doch zich de vrijheid voorbehoudt ten allen tijde zijn deskundigen terug te nemen wanneer het zich daartoe verplicht ziet door de houding der Bolsjewiki. Dan klonk de taal van een groot gedeelte der Fransche pers toch verstandiger, die het wegtrekken van de conferentie beschouwde als een fout, die meer kwaad dan goed moest uitwerken: immers velen zouden dit gedrag niet begrijpen en indien de Conferentie mislukte, werd dit natuurlijk aan de houding van Frankrijk geweten, dat aldus veel vriendschap zou verliezen. Waar zooveel krachten samenwerkten tot het herstel en voor normale betrekkingen in Europa, mocht Marianne niet achterwege blijven en zich terugtrekken in een zuiver-negatieve stelling.

* * *

Angstvallig werden in de eerste dagen der bijeenkomst alle punten vermeden, die de cardo questionis konden aanraken; weinig mocht gepubliceerd worden en de journalisten kregen geen vrijen toegang tot de conferentiezaal, daar de afgevaardigden hun besprekingen niet aan de groote klok wenschten te hangen om de Russen geen gelegenheid te geven zich in te schieten. Als een kind, dat leert loopen, en zoo gemakkelijk kan vallen, werd het teere conferentieplantje behandeld.

Tot president der niet-Russische commissie koos de vergadering den Nederlandsche afgevaardigde Patijn, die de vóórvergadering had te leiden en het eerst in contact moest komen met de Sovjets. Een Engelschman, een Franschman en een Italiaan werden resp. gekozen als voorzitters der commissies voor de schulden, de eigendommen en de credieten. Als hoofdlijn voor de Haagsche samenkomst stippelde men uit, dat de goede wil om met het groote Russische volk zich te verstaan door een langgerekt geduld moest worden ondersteund, daar het niet toelaatbaar werd geacht een volk uit de beschaving weg te vagen; maar niet een vrede tot elken prijs, daar de moraliteit van het volkenrecht moest geëerbiedigd worden en het vertrouwen in de handteekening eener groote mogenheid niets van zijn waarde kon verliezen zonder alle internationale overeenkomsten te ondergraven.

Den 25en Juni stapte de Russische commissie onder aanvoering van Litwinoff af te Scheveningen aan het Oranje-hotel. Een zwerm journalisten, begeerig den zwatgebaarden Rus te hooren spreken, had zich rondom het hotel verzameld, doch werd afgescheept totdat het delegatiehoofd zijn opwachting bij den President der gecombineerde conferentiezittingen had gemaakt, wat des middags geschiedde. In het Vredespaleis, waar deze ontmoeting onder vier oogen plaats greep, insteerde de Sovjetleider op zijn wensch om eerst met de commissie der credieten saam te komen, wat later door alle gedelegeerden werd goedgekeurd.

Aan de pers gaf Litwinoff toen gelegenheid zijn standpunt te aanhooren, wat tegelijk bedoeld was om zijn gedragslijn voor de geheele conferentie bloot te leggen; de heeren konden dan weten waaraan zich te houden. Vooraf, aldus de Sovjet-leider, moet de wereld weten, dat onze politiek in Den Haag dezelfde zijn zal als te Genua; alleen de wijze van werken is anders. Met de aldaar verkregen concessie als uitgangspunt zullen we beraadslagen en onderhandelen. In de doge-stad verklaarde Rusland zijn tegeneischen in te trekken mits leeningen en credieten werden verleend; dit werd in beginsel goedgevonden, maar de gedelegeerden hielden vol, dat hun mandaat niet reikte tot het verleenen van credieten van staatswege, dat trouwens geen enkele regeering als zoodanig leeningen kon toestaan, doch dat het geld moest komen uit particuliere bronnen. Welnu, zei Litwinoff, aldaar waren de geldmannen niet tegenwoordig, zoodat wij voorstelden ze op een andere plaats te ontmoeten; deze gelegenheid om met financiëele experts te onderhandelen, hopen wij thans in Den Haag te vinden. Voor ons komt alles er op aan leeningen te kunnen plaatsen, die aan den Russischen staat moeten geschieden, onverschillig of particulieren ofwel regeeringen deze credieten aanbieden. Zoowel handelscredieten als contanten zijn ons welkom en noodig. Op de eerste plaats moet dit verleenen zijn geregeld, daarna willen wij spreken over de betaling onzer schulden en over den particulieren eigendom; mislukt de crediet-aangelegenheid, dan is voor ons de conferentie waardeloos.

Gaarne wil Rusland garanties geven voor het verleende geld, daar zonder waarborgen (dat begrepen de Sovjets ook wel) niemand zijn geld zou willen steken in een onbetrouwbare zaak. Vandaar dat Litwinoff enkele lichtpunten aanwees, die het vertrouwen in Ruslaud konden opvijzelen.

In Mei, kort na de Genueesche conferentie, was er in het Sovjet-rijk den decreet uitgevaardigd, dat den particulieren eigendom zoowel van eigen landgenooten als van vreemdeeingen erkende: hieronder werd de grondeigendom niet begrepen (deze bleef aan den staat), doch wel het bezit van gebouwen, fabrieken, machinerien enz. Wel bleef het mogelijk, dat de staat deze requireerde. Immers ieder souvereine regeering heeft de macht om te onteigenen in het algemeen belang, doch dan zou er een schadevergoeding worden uitbetaald.

Op een vraag uit den journalistenkring of dit decreet terugwerkende kracht bezat, antwoordde de Russische leider, dat dit helaas niet het geval was, doch dat hieraan misschien nog wel een mouw was aan te passen. Deze aangelegengeid moest juist op de conferentie worden behandeld. Verder werd aan publiciteit overgegeven de mededeeling (voor de meesten nieuw) dat de Sovjets reeds met Duitschland, Oostenrijk, Italië en Engeland tractaten hadden afgesloten, zoodat veel onderling vertrouwen reeds was teruggewonnen.

***

In Rusland waren de toestanden sinds de Genua-conferentie ook radicaal veranderd; het volk stond toen op het hoogtepunt zijner armoede en de hongersnood maaide het neer: thans beloofde de oogst, over enkele weken binnen te halen, overvloedig te zullen worden, zoodat het volgend jaar het Russische volk geen honger zal lijden doch misschien nog wel koren kon uitvoeren. —Een vingerwijzing om niet de gedachte ingang te doen vinden, dat Rusland in volslagen afhankelijkheid bleef neerzitten en om door afschildering eener gunstige toekomst de vrees voor credietverleening te verbannen.

Nog een ander punt wenschte de Leider der Sovjets te projecteeren.

Op de conferentie van Genua was van de Russische delegatie het voorstel uitgegaan tot ontwapening, wat door den Voorzitter niet toelaatbaar werd geacht als in strijd met de Cannes resolutiës. Men meende toen met een truc der Russen te doen te hebben, uit propagandistisch oogpunt gedaan en dat de Sovjets toch verwachtten, dat het voorstel niet zou worden aangenomen. Maar—aldus Litwinoff—voor enkele weken hebben wij een nieuw voorstel gedaan aan onze buren, de randstaten Polen, Finland, Letland en Estland om een conferentie te beleggen teneinde de beperking der bewapening te bespreken. Gaan zij met de beperking accoord, dan is Rusland bereid zijn leger in te krimpen desnoods met 50%. Een voorbeeld, zoo voegde hij er bij, dat naar hij hoopte, door alle landen zou worden gevolgd.

Zien wij een volgende maal de samenkomst met de andere delegatie, het verloop en het einde der beroemde (???) Haagsche conferentie.

Zeilvaart

gedurende de maand November 1922.

Binnengekomen van:		*Uitgezeild naar:*	
Aruba	16	Aruba	15
Bonaire	48	Barbados	1
Bov. Eilanden	1	Bonaire	42
Columbia	3	Bov. Eilanden	1
Florida	1	Columbia	52
Haiti	1	Haiti	7
La Guaira	2	La Guaira	1
La Vela de Coro	9	La Vela de Coro	7
Maracaibo	4	Macoris	2
Martinique	2	Maracaibo	4
Mexico	2	Pto Cabello	8
Pampatar	47	Pto Rico	2
Pto. Cabello	8	Pto. Sucre	1
pto Rico	3	Sto Domingo	1
Romana	1		
Van Zee	4		
Totaal	152	Totaal	144

STAAT van het aantal vaartuigen, die het eiland CURAÇAO in de maand November 1922 aandeden, met de vermelding van hunne gezamenlijke inhoudsmaat.

	ZEILSCHEPEN.			STOOMSCHEPEN.		
		Inhoud in M³.			Inhoud in M³.	
	Aantal	Bruto	Netto	Aantal	Bruto	Netto
Maand November 1922.	152	15,791	14,424	103	484,127	277 884
Vorige maanden	974	140.985	128,352	974	4,344,108	2 484.057
Totaal	1126	156 776	142,776	1077	4 828,230	2,761,941

Niet opgenomen zijn de schepen, die binnenkomen van de kustvaart en van de visscherij.

TYPHUS.

Op het Laboratorium van den Openbaren Gezondheidsdienst bestaat voor iedereen gelegenheid tot kostelooze inenting tegen Typhus op de dagen Maandag en Zaterdag van 2 — 5 uur.

De Directeur van den Openbaren Gezondheidsdienst,
A. Bergmann.

Typhus.

Na Laboratorio di Sanidad Publica tin ocasion pa enter contra Typhus toer Dialuna i Diasabra di 2 te 5 or di atardi.

Director di Sanidad Publica.
A. Bergmann.

Bekendmaking.

De verkoop van Zilveren, Gouden en Juweelen Voorwerpen, beleend ter Spaar- en Beleenbank van 3 Januari tot en met 30 Juni 1921 onder **No. 1749 A** tot en met **No. 9327 B**, zal plaats hebben op Donderdag den 14 Dec. a.s. en volgende Donderdagen.

Belanghebbenden worden verzocht den verkoop te voorkomen, door de aanzuivering der verschuldigde interesten.

Cur. 9 Dec. 1922.

De Voorzitter,
10 C. S. Gorsira.

R. K. M. U. L. O. School
St. Thomas-college.

Nieuwe leerlingen voor het schooljaar 1923 kunnen van **8 December** *tot 1 Januari dagelijks worden aangegeven. Men wordt verzocht het Vaccinatiebewijs mee te brengen.*

Het hoofd der School.
5 *Frater M. Hermenigild.*

De Heer en Mevrouw
G. S. Duinker
hebben het genoegen hierbij kennis te geven van de geboorte hunner Dochter
Maria Josephine
1—3 *Curaçao 26 Nov. 1922.*

UN TONICO GENERAL
TONIKEL
Y RECONSTITUYENTE
PARA ANEMIA, CLOROSIS, MALA NUTRICIÓN, TUBERCULOSIS, COREA, AMENORREA, NEURASTENIA, MAL DE BRIGHT Y CONVALECENCIA DE LA GRIPE, DE BULMONÍA Y DE FIEBRE TIFOIDEA.

DURANTE LA ESTACION CALUROSA, cuando usted, se fatiga fácilmente y le falta energía, se siente abatido, nervioso, irritable y debilitado, tome una cucharadita de SALVITAE en un vaso de agua.
REFRESCA, VIGORIZA, LIMPIA Y PURIFICA.
Salvitae
Estimula el HÍGADO, y los RIÑONES entona la DIGESTIÓN, limpia y purifica el CONDUCTO INTESTINAL, elimina el ÁCIDO URICO, evita la POSTRACIÓN y la LANGUIDEZ.

JARABE DE AMBROZOIN
TOS BRONQUITIS ASMA. LARINGITIS
JARABE DE
TOS FERINA TUBERCULOSIS AFECCIONES RESPIRATORIAS
AMBROZOIN
ALIVIA LA TOS Y LA RESPIRACION DIFICULTOSA. ESTIMULA LA EXPECTORACION. ALIVIA LA INFLAMACION REPRIME LOS SUDORES NOCTURNOS, FORTALECE LA RESPIRACION Y DOMINA EL DESASOSIEGO.
JARABE DE AMBROZOIN
AMERICAN APOTHECARIES COMPANY, New York.

TONIKEL
ENRIQUECE LA SANGRE Y FORTIFICA LOS NERVIOS. DA FUERZA, ENERGÍA Y VITALIDAD A LAS PERSONAS DÉBILES, ANÉMICAS Y NERVIOSAS
PREPARADO EN LOS LABORATORIOS DE LA "SALVITAE"

JARABE de AMBROZOIN
PARA TOS BRONQUITIS TUBERCULOSIS LARINGITIS TOS FERINA LA GRIPPE Y ASMA
PREPARADO EN LOS LABORATORIOS DE LA "SALVITAE"